

Sognepræst og afholdt sjælesørger: Vi må holde fast ved, at for Gud er alt muligt

| Af Else Marie Nygaard | Kristeligt Dagblad | 26. marts 2016 |

Mange vil gerne smide det ud, de ikke kan håndtere, og forsøger at få livet til at gå op i en slags regneark. Sejrer den rationelle tænkning, ryger også troen på opstandelsen, siger sognepræst Gyrite Madsen, som i tre årtier har været en afholdt sjælesørger

EN DAG blev sognepræst Gyrite Madsen kaldt ud til en ældre dame, som lå for døden. Hun havde haft flere samtaler med damen, da hun havde været indlagt. Gyrite Madsen satte sig på cyklen og kørte til kvindens hjem. Da hun sad ved hendes seng, lød det fra kvinden: "Jeg ville bare se dig," og sammen bad de Fadervor.

"Jeg har mange gange oplevet, at man som præst bliver set som linket til den anden verden og set som den, der repræsenterer det, som kan følge et menneske længere, end noget menneske kan."

I de mere end tre årtier, Gyrite Madsen har været sognepræst, er antallet af terapeutiske tilbud fra psykologer og en underskov af alternative rådgivningsmuligheder skudt op, men det har ikke tømt hendes kalender for aftaler med mennesker, som ønsker en samtale. I sidste måned fyldte hun 65 år, og hun har valgt at gå på pension efter 32 år som præst. I morgen, påskedag, holder hun den sidste gudstjeneste som sognepræst i Kastels Sogn i det indre København. Noget af det sjælesørgeriske arbejde vil hun føre videre, for hun opfatter præstegerningen som en livsform, og der er relationer, hvor hun fortsat vil stå til rådighed.

Gennem årene har hun oplevet, at mange er kommet til hende med en god del tøven. De har ønsket at se præsten an og spurgt, om hun mon havde ti minutter. De ti minutter er blevet til en time og typisk fulgt op af flere samtaler, som ikke altid har ladet sig afgrænse af hendes ferier og fridage.

"Som præst skal du ikke flytte din samtalepartner, og det bliver derfor et møde menneske til menneske, hvor man ikke bliver til et objekt. Når man taler med præsten, er samtalen omgærdet af landets strengeste tavshedspligt. I mine år som hospitalspræst blev jeg af og til udfordret på tavshedspligten af andre faggrupper, men uden den kunne jeg lige så godt pakke kiks på en kiksefabrik. Det kan godt være, at et menneske fortæller mig, at han vil begå selvmord, men jeg skal stadig overholde min tavshedspligt. Alene det, at han har fortalt mig om planerne, vil være medvirkende til, at han ikke fører planerne ud i livet."

"Nogle gange gør jeg opmærksom på, at Gud er med i det her rum, og derfor kan man være her med alle ting. Jeg kan også indbyde til, at man lægger af henvendt til Gud. Jeg kan pege på tilgivelsen, som er noget, man ofte glemmer i terapien. I Kristus har vi syndernes forladelse, og som præst kan jeg derfor formidle, at man godt må lægge det skete bag sig."

FLERE BLIVER ganske overraskede, når de ser den gulkalkede barokkirke på Kastellet i det indre København. Det gamle fæstningsværk er i dag arbejdsplads for en del af forsvaret, men også mål for turister, og mange forventer ikke at finde en kirke her. Sognet rækker langt på den anden side de grønne volde.

Det tæller snart 7000 beboere og er vokset med 1500 i de 14 år, Gyrite Madsen har været præst ved kirken. I dag er det et område præget af mange unge familier, hvilket sætter sit præg på kirken med hyppige dåb. Hun viser vej gennem det lyse kirkerum og ind i et af kirkens små samtaleværelser. Hun fortæller, at hun har nydt kirkerummets enkle skønhed. Man kan tale om en kobling mellem kirkerummets enkelhed og det kristne budskab.

"Ser du på mennesket som ren biologi, så er alt slut med døden. For mig er det en voldsom tanke, og det er vigtigt at få forkyndt håbet om, at der er et liv, som ikke har været forgæves."

- GYRITE MADSEN, SOGNEPRÆST

"Jeg tror, at når folk kommer i kirken, vil de gerne have den rene vare. Den kristne forkyndelse har ikke ret meget at bringe. Den er kun et ord til tro og et ord om syndernes forladelse. Er det noget i vore dage? Ja, det lever jeg på, og det er det eneste, jeg synes, jeg kan leve på. Selvom det kan synes af lidt, så er det stort, når det kommer til stykket."

Gennem årene har hun haft flere svære begravelser. Dette forår har ikke været nogen undtagelse. Selvom hun har årtiers erfaring, bliver det ikke rutine. Nogle gange er hun gået hjem fra en begravelse med en følelse af, at hun blev 14 år ældre på en eftermiddag. Hun ser det som sin opgave at sige de efterladte, hvad de måske ikke kan sige sig selv.

"Ser du på mennesket som ren biologi, så er alt slut med døden. For mig er det en voldsom tanke, og det er vigtigt at få forkyndt håbet om, at der er et liv, som ikke har været forgæves. Og så skal det levende håb forkyndes. Vi må holde fast ved det håb, som gælder helt ind i evigheden, og vi må holde fast ved, at Kristus er gået forud for os ind i døden."

Egentlig ville Gyrite Madsen have været gymnasielærer, da hun blev optaget på Aarhus Universitet i 1971 for at læse religion og kristendomskundskab. Som studerende i kristendomskundskab havde hun mange timer sammen med de teologistuderende, og hun husker tilbage på en studietid, hvor hun nåede at opleve notabiliteter som Sløk, Løgstrup og P.G. Lindhardt.

HUN VOKSEDE op som den yngste af seks i Gram i Sønderjylland, hvor hendes forældre drev Gram Slotsbageri med både konditori og café. Der var en stor aldersmæssig spredning i søskendeflokken. Tre brødre og en søster blev født med få års mellemrum. 11 år senere kom hendes storebror til verden, og to år senere blev hun født.

"Det er nok ikke tilfældigt, at jeg endte med at læse et tænksomt fag. Min fars død grundlagde en melankolsk klangbund." - GYRITE MADSEN, SOGNEPRÆST

"Min far var født i 1903 og min mor i 1904 i Sønderjylland. Begge var af dansk familie, men Sønderjylland var indlemmet i Tyskland dengang, hvilket betød, at de måtte gå i tysk skole, og to af min mors brødre døde som soldater i Første Verdenskrig. Det var bittert for en dansk familie, og det satte naturligt nok sit præg. Min mormor var født i 1870, så man kan da sige, at min historie dermed er forlænget langt bagud."

Gyrite Madsens far havde sukkersyge, og kort før hun fyldte otte år, blev han syg og indlagt på byens hospital. Hun købte fresier, som var hans yndlingsblomst, og ville overrække ham dem på hospitalet, men hendes mor mente ikke, at hun skulle besøge ham. To uger før hun fyldte otte år, døde han.

"Det har været den mest afgørende begivenhed i mit liv, men det kan man først se bagefter. Vi brugte ikke sproget i den sammenhæng, hverken i mit hjem eller i skolen, og det bebrejder jeg ikke nogen. For det var sådan, man gjorde dengang og formodentlig i den bedste mening. Tingene blev forsøgt tiet ihjel."

Det lykkedes hendes mor og de ældre brødre at drive forretningen videre i nogle år, og Gyrite Madsen husker tilbage på år med masser af leg og stor frihed. Ved bageriet var der en enorm have og ingen voksne, der undrede sig over, at børn gik med både dolk og tændstikker. Det bedste var dog apotekeren, som lod børnene lege butik i apoteket efter lukketid. Men samtidig var der tabet, der ikke blev talt om, og en mor, som både sørgede og kæmpede for forretningen.

"Det er nok ikke tilfældigt, at jeg endte med at læse et tænksomt fag. Min fars død grundlagde en melankolsk klangbund, som man ikke tænker på, men som på én eller anden måde er der. I min udtalelse fra realskolen står der, at jeg var mut og indesluttet. Sådan opfatter jeg ikke mig selv i dag, men det var nok den måde, tabet og sorgen kom til udtryk på."

Hun havde en barnetro, som hun bevarede efter faderens død. Familien gik kun lejlighedsvis i kirke, og hun blev grøn pigespejder, men brød sig ikke om at gå i uniform gennem byen, så var det bedre med det kirkelige børnearbejde, en lokal kvinde tilbød, hvor man var samlet om kreative sysler. I forbindelse med sin konfirmation havde hun en periode, hvor hun gik en del i kirke, men siden fulgte år, hvor hun ikke ønskede at have noget med kristendommen at gøre. Men på HF var undervisningen i religion så smittende, at hun ønskede at gå den vej, og efter at have læst religion en tid opdagede hun, at hun måtte have kristendommen med, og således fandt hun vej ind i et teologisk miljø, hvor hun siden har været.

I ALLE årene som præst har opstandelsen været den helt centrale i Gyrite Madsens forkyndelse. For hende står og falder det hele med budskabet om opstandelsen, som hun også skal prædike over ved afskeds gudstjenesten påskedag.

"Opstandelsesbudskabet er den røde tråd, som væver sig ind i dåben, nadveren og enhver prædiken. Jeg kan ikke være uden det håb, som ligger i det. Det er en tro og ikke noget, jeg kan forklare, men jeg har meget stor tillid til Vorherre, og hvad han formår. Når man ud af intet kan skabe alt, hvorfor skal man så ikke også kunne tro på, at Gud kan nyskabe alt?"

Hun oplever, at kristendommen ofte bliver mødt med spørgsmålstejn, fordi mennesker er på jagt efter forklaringer. Ikke mindst når livet gør ondt, efterspørges en begrundelse.

"Vi vil gerne have en forklaring og have livet til at gå op som i en slags regneark. Og det kan man jo ikke. Livet er ikke særlig rationelt. 'Hvorfor blev mit barn dræbt i trafikken?'. Det var jo frygteligt, hvis man kunne sige hvorfor. Det er på samme måde med kærligheden. Fortjener jeg al den kærlighed, jeg har fået? Hvis det skulle gå retfærdigt til, fortjente jeg ikke ret meget. Men ofte sejrer en rationel tænkning. Det, vi ikke kan håndtere, vil vi helst smide ud. Opstandelsen kan vi ikke forholde os rationelt til på nogen måde."

Når hun taler om opstandelse, har det flere dimensioner. Der er det definitive håb om opstandelsen, men der er også en hverdag, hvor man ifølge Gyrite Madsen, kan opleve opstandelse, når håbet overskygger smerten.

"Opstandelsen er at kunne få livsmodet tilbage. Sorgen følger os hele livet, men efter en tid vil man opleve, at man trods alt kommer videre og en dag kan mærke glæden igen nærmest uforklarligt. Det er vigtigt at holde fast i underet i stedet for at ville forklare. Den kristne tro gør ikke, at man kommer nemmere gennem livet, men jeg synes, det giver en tryghed gennem det, livet byder på. I stedet for at stille sig fornærmet an, så hviler jeg i, at Gud er der og vil mig det bedste."

Skal hun sætte et billede på påskens under, peger hun på Grundtvigs salme "Tag det sorte kors fra graven! Plant en lilje, hvor det stod!".

"Vi må holde fast ved, at for Gud er alt muligt. Livet bliver både småt og fattigt, hvis vi gør alt til biologi. Lidelse og død er ikke noget, vi kan springe uden om, men vi kan komme igennem det, fordi Gud holder os fast, og som den eneste kan følge os ind i døden. Der er en stor trøst i at vide, at Kristus er gået foran og der er én, som venter os der, hvor ingen andre kan følge os."

GYRITE MADSEN

► Født i 1951. Hun er uddannet cand.mag. i kristendomskundskab og religionshistorie fra Aarhus Universitet i 1981. I 1982 blev hun uddannet fra Pastorseminariet i Aarhus, og året efter tog hun pædagogikum. Hun har suppleret sin uddannelse med en tillægsuddannelse på Danmarks Journalisthøjskole.

► Hendes første embede var ved Ellevang Kirke i Risskov ved Aarhus. I 1997 blev hun præst ved Godthåbskirken på Frederiksberg og var samtidig præst ved Frederiksberg Hospital. De sidste 14 år har hun været sognepræst i Kastels Sogn i København.

► Hun er gift med sognepræst og feltpræst Christian Madsen. Familien tæller desuden tre sammenbragte børn og fem børnebørn.